
Voorwoord

In het voorliggende rapport wordt de lezer in de gelegenheid gesteld een algemene indruk te krijgen van de "populatie" van de Nederlanders die in het buitenland zijn gearresteerd voor een narcoticadelict.

Allen die aan de realisering van het onderzoek hebben bijgedragen, wil ik bij deze hartelijk dank zeggen. Dit geldt voor de medewerkers van het P-archief van het Ministerie van Buitenlandse Zaken en voor Ton Ruygrok, die de materiaalverzameling en de verwerking grotendeels voor zijn rekening heeft genomen.

Van de inbreng van de leden van de begeleidingscommissie (voor de samenstelling, zie bijlage 1) is dankbaar gebruik gemaakt.

Rest mij nog de afdeling Dataverwerking van het WODC te bedanken en Marian van der Leden, die het typewerk heeft verzorgd.

Inhoudsopgave

1	Inleiding	1
2	Persoonsgegevens	3
2.1	Leeftijd en geslacht	3
2.2	Burgerlijke staat en woonplaats in Nederland	3
2.3	Werk situatie en opleiding	4
3	Omstandigheden tijdens de arrestatie	5
3.1	Land van arrestatie	5
3.2	Maand van arrestatie	5
3.3	Soort drugs	6
3.4	Reden voor verblijf en vervoermiddel	7
4	Vonnis en justitieel verleden	8
4.1	Voorlichtingsrapport	8
4.2	Vonnis	8
4.3	Justitieel verleden	8
5	Samenvatting en conclusies	11
	Bijlage 1	13
	Bijlage 2	14

1 Inleiding

In 1978 is door de afdeling voorlichting van de Vereniging van Reclasseeringsinstellingen/Algemene Reclasseeringsvereniging (VvRI/ARV) een landelijke "Hash-actie" gevoerd, gericht op Nederlanders die kleine hoeveelheden softdrugs meenamen in hun vakantiebagage.

Deze voorlichtingscampagne heeft tot gevolg gehad dat de aantallen gearresteerde Nederlanders in het buitenland direct na het jaar 1978 terug gelopen is.

In de beginjaren '80 blijkt echter uit de gegevens van de VvRI dat de Nederlandse reclasseeringscliënten in het buitenland weer aanzienlijk zijn toegenomen. Tweederde van hen werd verdacht van of veroordeeld wegens narcoticadelicten.

Aangezien een nieuwe preventieve voorlichtingscampagne, gericht op Nederlanders die van plan zijn verdovende middelen te smokkelen van of naar het buitenland noodzakelijk leek, heeft ter verkenning van de mogelijkheden om gezamenlijk een voorlichtingscampagne te voeren, overleg plaatsgevonden tussen medewerkers van de reclassering, het Ministerie van Justitie en het Ministerie van Buitenlandse Zaken.

Deze overleggroep had de indruk dat de doelgroep in de loop der jaren zou zijn veranderd. Het zou nu niet meer zozeer om jongeren gaan, die kleine hoeveelheden softdrugs meenemen voor eigen gebruik, maar om een groep die doorgaans ouder en veelal zonder werk is. Het delict zou ook veelal zwaarder zijn en het eigen gebruik als motief zou veelal verdrongen zijn door de bedoeling snel veel geld te verdienen.

Om wat meer zicht te krijgen over de doelgroep is het Wetenschappelijk Onderzoek- en Documentatiecentrum van het Ministerie van Justitie benaderd om een onderzoek te verrichten naar Nederlanders die in het buitenland zijn gearresteerd voor een narcoticadelict.

De vraag was, op basis van de aanwezige informatie, een profiel van de gearresteerden te schetsen teneinde de voorlichtingscampagne op de juiste doelgroep te kunnen richten. Vragen daarbij betroffen de woonplaats in Nederland, de maand van arrestatie in het buitenland, de soort en hoeveelheid drugs, het vonnis, het vervoermiddel om het land in te komen of te verlaten, of de persoon zelfgebruiker is en wat de motieven zijn geweest om drugs te smokkelen van of naar het buitenland.

Op grond van een beperkte voorstudie is gebleken dat de laatste twee vragen niet uit de dossiers te achterhalen zouden zijn, zodat dit bij het onderzoek achterwege is gelaten.

Over een periode van twee jaar, nl. van september 1981 tot 1 september 1983 zijn er bij het Ministerie van Buitenlandse Zaken 482 meldingen geweest van Nederlanders ¹⁾ die in het buitenland voor een drugsdelict zijn gearresteerd/gedetineerd. De afdeling buitenland van de VvRI kende nog 14 andere

1) Het gaat hier om Nederlanders, die in Nederland woonachtig zijn. De zg. paspoort-Nederlanders zijn niet in dit onderzoek betrokken.

personen met de Nederlandse nationaliteit die volgens hen in bovenstaande periode in het buitenland gearresteerd zijn (geweest). Van deze 496 aanmeldingen waren 481 dossiers aanwezig. Deze zijn alle in het onderzoek betrokken. Onderstaand wordt over 479 personen verslag gedaan, aangezien twee personen in de onderzoeksperiode twee maal voor een drugsdelict in het buitenland zijn gearresteerd.

De materiaaiverzameling heeft plaatsgevonden in december 1983 op het P-archief van het Ministerie van Buitenlandse zaken. De verzameling van het materiaal bestond uit het overnemen van de gegevens uit de dossiers volgens een in bijlage 2 weergegeven codelijst. In deze bijlage zijn tevens de frequenties van de antwoorden aangegeven.

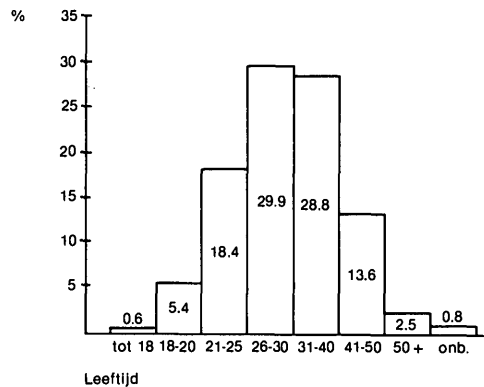
Dit rapport stelt de lezer in de gelegenheid een algemene indruk te krijgen van de "populatie" van de Nederlanders die in het buitenland zijn gearresteerd voor een narcoticadelict. Naast de feitelijke gegevens over persoon en delict wordt ingegaan op de omstandigheden tijdens de arrestatie en het vonnis dat de Nederlanders in het buitenland hebben opgelegd gekregen. Tot slot wordt ingegaan op het eventuele justitiële verleden van de onderzochte personen in Nederland. Het rapport wordt afgesloten met een samenvatting en een aantal conclusies.

2 Persoonsgegevens

2.1 Leeftijd en geslacht

Wat betreft de leeftijdsopbouw van de Nederlanders die in het buitenland zijn gearresteerd (geweest) voor een narcoticadelict zij verwezen naar figuur 1.

Figuur 1: Leeftijdsopbouw van Nederlanders die in het buitenland zijn gearresteerd voor een narcoticadelict (n = 479).

De meest voorkomende leeftijdscategorieën zijn die tussen de 26 en 30 jaar (30%) en tussen de 31 en 40 jaar (29%). De leeftijdsopbouw van de onderzochte groep wijkt nogal af van de leeftijdsopbouw van gedetineerden in Nederland. Volgens de voorlopige cijfers van 1982 van het CBS zijn 34% van de gedetineerden in Nederland ouder dan 30 jaar. (Bij de onderzochte groep is 45% ouder dan 30 jaar).

Eénvijfde van de Nederlanders, die in het buitenland zijn gearresteerd (geweest) voor een drugsdelict behoort tot het vrouwelijk geslacht. In vergelijking met de voorlopige cijfers van 1982 van het CBS valt er een opmerkelijk verschil te constateren. Volgens deze cijfers behoren 3% van de gedetineerden in Nederland tot het vrouwelijk geslacht.

2.2 Burgerlijke staat en woonplaats in Nederland

Voorzover de burgerlijke staat van betrokkenen is achterhaald (n = 365), is de helft van de onderzochte groep samenwonend of gehuwd, éénderde is alleenstaand en de overigen wonen bij de ouders in.

Ruim éénderde heeft zijn domicilie in de vier grote steden van Nederland, waarbij Amsterdam als woonplaats er uit springt (21.7%). Meer dan 10% is woonachtig in de provincies Noord-Brabant en Limburg. Minder dan 4% van

de onderzochte groep is afkomstig uit de provincies Groningen, Friesland, Drente, Overijssel, Gelderland, Zeeland en de IJsselmeerpolders.

2.3 Werksituatie en opleiding

Van de onderzochten had 30% wel en 36% geen werk ten tijde van de ar-restatie (voor 34% van de onderzochte groep is dit gegeven onbekend gebleven). Van degenen die werk hebben (gehad), heeft 40% laag tot zeer laag gekwalificeerd werk, 30% middelbaar/laag en een kwart middelbaar/hoog tot zeer hoog gekwalificeerd werk¹⁾. Van diegenen die niet werkzaam zijn (n = 171), is de helft langer dan een halfjaar zonder werk, ééntiende minder dan een halfjaar werkloos. (Van 40% is dit gegeven onbekend). Van hen die langer dan een halfjaar werkloos zijn, is ruim de helft zelfs langer dan 2½ jaar zonder baan.

Ruim de helft van de onderzochte zonder werk geniet een uitkering (WW, WWV, RWW, Ziektewet, Sociale Bijstand). Ruim ééntiende heeft een arbeids-ongeschiktheidsuitkering (WAO, AAW) en 7% heeft geen uitkering (ruim een kwart is onbekend gebleven).

De gegevens over de opleiding van de betrokkenen zijn in merendeel onbekend gebleven (70%). Voorzover deze gegevens wel te achterhalen waren, blijkt dat ruim de helft uitgebreid lager onderwijs heeft gevolgd. Hieronder vallen LBO, MAVO en de lagere klassen van VWO en HAVO. 14% heeft middelbaar onderwijs en 13% heeft een hogere beroeps- c.q. een universitaire opleiding gevolgd. Bij een vergelijking van de opleiding van de onderzochten met die van de reclasseringscliënten²⁾ blijkt de gemiddelde opleiding der onderzochten hoger te liggen.

1) Voor het rubriceren van de beroepen is gebruik gemaakt van Tuldere beroepenlijst. Hierin worden 6 categorieën onderscheiden, nl. zeer hoog, hoog, middelbaar/hoog, middelbaar/laag, laag en zeer laag.

2) Gegevens over reclasseringswerk en cliëntenpopulatie, Algemene Reclasseringsvereniging, 1983.

3 Omstandigheden tijdens de arrestatie

3.1 Land van arrestatie

De landen waar Nederlanders in de onderzochte periode (2 jaar) zijn gearresteerd voor een narcoticadelict staan gerangschikt in tabel 1.

Tabel 1: Land waar Nederlanders zijn gearresteerd voor een narcoticadelict in absolute aantallen en in percentages (n = 479).

Land	absoluut	%
West-Duitsland	129	26.9
België	34	7.1
Engeland	47	9.8
Frankrijk	38	7.9
Zweden	33	6.9
Noorwegen, Denemarken, Finland	38	7.9
Zwitserland	11	2.3
Spanje en Portugal	79	16.5
Italië, Griekenland, Oost-Europa	9	1.9
Afrika	36	7.5
V.S., Zuid-Amerika, Australië	13	2.7
Azië	12	2.5
Totaal	479	99.9

Uit het bovenstaande wordt duidelijk dat de meeste arrestaties zijn verricht in West-Duitsland, Spanje en Portugal.

Wanneer het geslacht in verband wordt gebracht met het land van arrestatie, valt op dat relatief gezien in Spanje, Portugal en in mindere mate in de landen Noorwegen, Denemarken, Finland en Afrika meer vrouwen zijn gearresteerd in vergelijking met de overige landen.

Voornamelijk in West-Duitsland worden reëltief gezien de wat oudere Nederlanders (ouder dan 30 jaar) gearresteerd.

Wanneer het land van arrestatie in verband wordt gebracht met de woonplaats of provincie blijkt dat de inwoners van de aan West-Duitsland grenzende provincies relatief het meest in West-Duitsland zijn gearresteerd. Voornamelijk geldt dat voor de inwoners van de provincie Limburg. Van de in het buitenland gearresteerde Limburgers is tweederde in West-Duitsland gearresteerd.

3.2 Maand van arrestatie

In de maanden mei en oktober zijn absoluut gezien de meeste Nederlanders in het buitenland voor een narcoticadelict gearresteerd. In november, december en januari hebben wat minder arrestaties plaatsgevonden (minder dan 7%).

Wanneer de maand van arrestatie vergeleken wordt met het land van arrestatie, blijkt dat ruim een kwart van de gearresteerde Nederlanders in Frankrijk in de maand februari is aangehouden voor een overtreding van een narcoticadelict. Eénvijfde van de gearresteerde Nederlanders in Spanje is in de maand maart gearresteerd.

3.3 Soort drugs

Bijna 60% van de Nederlanders die in het buitenland zijn gearresteerd voor een narcoticadeliict, had een hoeveelheid softdrugs in zijn/haar bezit, een kwart had een harddrug bij zich en 6.5% was in het bezit van beide. (Van de overigen is de soort drug onbekend gebleven) ¹⁾, in tabel 2 wordt een overzicht gegeven van de hoeveelheid drugs die de Nederlanders in het buitenland in hun bezit hadden, onderscheiden naar soort drugs.

Tabel 2: Hoeveelheid drugs onderscheiden in soort drug, zowel absoluut als percentageel per soort drug (n = 427)*.

	Soort Drug			
	Soft abs.	%	Hard abs.	%
Hoeveelheid drugs				
minder dan 30 gram	5	1.8		
30 gram - 1 ons	10	3.2		
1 ons - 1 kilo	38	12.1		
1 kilo - 50 kilo	156	49.5		
meer dan 50 kilo	90	28.6		
hoeveelheid onbekend	18	5.1		
minder dan 1 gram			4	2.8
1 gram - 5 gram			18	11.2
5 gram - 15 gram			9	6.3
15 gram - 100 gram			25	17.5
meer dan 100 gram			79	55.2
hoeveelheid onbekend			10	7.0
Totaal	315	100%	143	100%

* Bij 52 personen is de soort drug onbekend gebleven en 31 personen hebben beide soorten drugs in hun bezit gehad.

Uit tabel 2 wordt duidelijk dat de gearresteerde Nederlanders in het buitenland grote hoeveelheden narcotica in hun bezit hadden. Drugsbezit voor "eigen" gebruik kwam nauwelijks voor. Van degenen die softdrugs bij zich hadden, had 90% meer dan 1 ons in zijn/haar bezit. Ruim de helft van hen had tussen de 1 en 50 kilo en bijna éénderde had meer dan 50 kilo softdrugs in zijn/haar bezit.

Van degenen die in het bezit waren van harddrugs had 90% meer dan 1 gram bij zich. Ruim 60% van hen had meer dan 100 gram harddrugs in zijn/haar bezit.

Wanneer het in het bezit hebben van soft/harddrugs wordt vergeleken met geslacht en leeftijdsopbouw, lijkt het erop dat mannen relatief vaker in het bezit waren van softdrugs en minder vaak harddrugs bij zich hadden dan vrouwen. In alle leeftijdscategorieën wordt 2 ½ keer zoveel Nederlandse softdrug bezitters in het buitenland aangetroffen als harddrug bezitters (hier zijn de bezitters van beide soorten drugs buiten beschouwing gelaten). Wanneer de leeftijdsopbouw van de Nederlandse narcoticabezitters in het buitenland wordt vergeleken met de hoeveelheid drugs die zij in hun bezit hadden, lijkt het erop dat de personen ouder dan 30 jaar grotere hoeveelheden drugs in hun bezit hadden. Dit geldt zowel voor soft- als voor harddrugbezitters.

Spanje, Frankrijk, Engeland en Zweden zijn de landen waar relatief gezien de meeste Nederlanders, met meer dan 1 kilo softdrugs bij zich, aangehouden zijn.

In Frankrijk zijn relatief gezien de meeste Nederlanders aangehouden die meer dan 50 kilo softdrugs in hun bezit hadden.

Zweden, Engeland en Spanje zijn de landen waar relatief gezien meer Nederlanders met meer dan 100 gram harddrugs bij zich gearresteerd zijn.

1) Onder softdrugs wordt hier verstaan hash en marihuana. Onder harddrugs wordt verstaan hash-oïle, amfetaminen, LSD, cocaïne, heroïne en andere opiaten.

3.4 Reden voor verblijf en vervoermiddel

Voor zover de reden van verblijf in het buitenland bekend is geworden (n = 222), valt op dat bij 60% van de onderzochte groep handel van drugs is achterhaald en in éénvijfde vakantie de reden voor verblijf is geweest. Andere redenen die vermeld werden, zijn zakenreis/studiereis (14%) en familiebezoek (5%).

Het vervoermiddel van binnenkomst was niet eenvoudig te achterhalen. Voor zover hierover iets is opgenomen in het dossier (n = 261), blijkt dat bijna tweederde met de auto het land is binnengekomen. Bijna éénvijfde heeft het vliegtuig genomen.

4 Vonnis en justitieel verleden

4.1 Voorlichtingsrapport

Voor Nederlanders die in het buitenland in voorarrest zitten kan ten behoeve van de zitting een voorlichtingsrapport opgesteld worden door medewerkers van de afdeling buitenland van de VvRI of door de particuliere instellingen hier te lande. Voor bijna een kwart van de onderzochte groep is een voorlichtingsrapport uitgebracht. Wanneer er wordt onderscheiden naar soort drugs, blijkt dat in ruim een kwart van de zaken, waarin het ging om softdrugs, een voorlichtingsrapport uitgebracht is. Voor de harddrugsbezitters is in iets minder dan 20% van de gevallen een voorlichtingsrapport uitgebracht.

4.2 Vonnis

Voor 193 personen (40.3%) was ten tijde van de materiaalverzameling nog geen zitting geweest. Eénderde van hen is vóór de zitting vrijgelaten, al dan niet met betaling van een borgsom. Voornamelijk in Noorwegen, Spanje¹⁾ en Zuid-Amerika is dit het geval geweest.

De overige personen zijn veroordeeld (n = 286). Ruim een kwart van de veroordeelden heeft een geldboete opgelegd gekregen. Voor 10 personen is dit de enige straf geweest. De overigen hebben naast de geldboete een voorwaardelijke, of een onvoorwaardelijke gevangenisstraf gekregen. Voornamelijk in Frankrijk, Italië, Afrika en Azië werd gebruik gemaakt van het opleggen van een geldboete, al dan niet in combinatie met een gevangenisstraf.

Voor wat betreft de duur van de onvoorwaardelijke gevangenisstraffen was er in het buitenland sprake van een grote verscheidenheid. In tabel 3 wordt de duur van de onvoorwaardelijke gevangenisstraffen afgezet tegen het land van arrestatie.

Uit tabel 3 blijkt²⁾ dat men relatief gezien in België en Afrika de meeste onvoorwaardelijke gevangenisstraffen tot één jaar oplegde.

In Frankrijk en Zweden werden relatief de hoogste onvoorwaardelijke straffen opgelegd (meer dan 3 jaar). Aangenomen mag worden dat dit verband houdt met het gegeven dat in Frankrijk en Zweden relatief gezien meer Nederlanders zijn aangehouden met grote hoeveelheden narcotica in hun bezit (zie paragraaf 3.3).

4.3 Justitieel verleden

7% van de onderzochte groep is al eens eerder voor een drugsdelict in het buitenland gearresteerd geweest. Dit zijn vooral mannen ouder dan 28 jaar. Voorzover de soort drugs bij deze personen bekend is geworden, had bijna tweederde één kilo of meer softdrugs in zijn bezit. Degenen die harddrugs bij zich hadden, hadden voor het merendeel meer dan 100 gram in hun bezit.

1) In Spanje is begin 1983 aan nieuwe strafwetgeving op het terrein van narcotica en voorarrest ingevoerd, waardoor er meer personen voor vrijlating in aanmerking komen dan voorheen het geval was.

2) Er wordt hier alleen ingegaan op deze tabel, wanneer de absolute aantallen meer dan 20 bedragen.

Tabel 3: Vonnissen onderscheiden naar land van arrestatie in percentages (n = 276) exclusief het opleggen van een geidboete-sec (n = 276).

LAND VAN ARRESTATIE	VONNIS							tot. abs.	tot. %
	gev. straf 0-1	gev. straf 1-3	gev. straf 3-5	gev. straf » 5	vrij gespr.	voorw. straf	tot.		
West-Duitsland	5.8	34.8	21.8	7.2	4.3	26.1	69	100	
België	40.9	22.7	18.2	9.1	9.1	—	22	100	
Engeland	16.0	52.0	16.0	4.0	12.0	—	25	100	
Frankrijk	26.1	13.0	39.1	15.4	—	4.4	23	100	
Zweden	9.7	48.4	25.8	16.1	—	—	31	100	
Noorw., Den., Finl.	30.4	34.8	13.0	4.3	8.7	8.7	23	100	
Zwitserland	—	66.7	—	—	33.3	—	6	100	
Spanje, Portugal	7.1	28.6	10.7	25.0	—	28.6	28	100	
Italië/Griekenl/O-Eur.	—	50.0	50.0	—	—	—	6	100	
Afrika	37.5	12.5	12.5	25.0	3.1	9.4	32	100	
V.S./Z-Amerika/Austr.	—	40.0	—	40.0	—	20.0	5	100	
Azië	33.3	16.7	—	—	33.3	16.7	6	100	
Totaal	17.8	32.6	19.2	12.7	5.4	12.3	100	100	

Wanneer er gekeken wordt of er een samenhang bestaat tussen het uitbrengen van een voorlichtingsrapport ten behoeve van de zitting in het buitenland en de recidive in het buitenland, valt op dat er voor recidivisten aanmerkelijk minder voorlichtingsrapporten zijn uitgebracht.

Nagegaan is in hoeverre de onderzochte groep ook in Nederland met de justitie in aanraking is gekomen. Gekozen is voor een periode van ± 5 jaar³⁾ Van de onderzochte groep is de helft in deze periode met de Nederlandse justitie geconfronteerd. Voor 40% van hen is 1 strafbaar feit ter kennis gebracht aan het Openbaar Ministerie, voor de overigen zijn 2 of meer strafbare feiten ter kennis gebracht bij het OM. Bijna tweederde van hen die met de justitie in aanraking kwamen, zijn één of meer malen door de rechter veroordeeld.

In tabel 4 wordt het soort delict waarvoor de betrokkenen zijn veroordeeld aangegeven.

Tabel 4: Soort delict waarvoor betrokkenen door de Nederlandse rechter zijn veroordeeld, zowel in absolute aantallen als in percentages (n = 199)*.

Soort delict	absoluut	%
vermogensdelict	97	48.7
agressief delict	38	19.1
drugsdelict	34	17.1
ander soort delict**	30	15.1
Totaal	199	100.0

* 151 personen zijn veroordeeld door de Nederlandse rechter. Hiervan zijn 7 personen driemaal veroordeeld en 34 personen tweemaal (tussen 1 sept. 1977 en 1 sept. 1983).

** bv. overtredingen van de Vuurwapen-, Telegraaf- en Telefoonwet.

Uit tabel 4 blijkt dat bijna de helft van de in Nederland veroordeelden voor het plegen van een vermogensdelict is veroordeeld. Driekwart van de veroordeelden heeft de veroordeling door de Nederlandse rechter vóór 1 september 1981 opgelopen.

Ruim de helft van hen die veroordeeld zijn door de Nederlandse rechter heeft een onvoorwaardelijke gevangenisstraf opgelegd gekregen. Voor wat de duur van de onvoorwaardelijke gevangenisstraf betreft geeft tabel 5 een overzicht.

3) Er is gekeken naar de Ingeschreven strafzaken ná 1 september 1977; overtredingen en misdrijven in het kader van de Wegenverkeerswet zijn niet meegenomen.

Tabel 5: Duur van de onvoorwaardelijke gevangenisstraf die betrokkenen in Nederland hebben opgelegd gekregen, absoluut en in percentage (n = 84).

Duur onvoorwaardelijke gevangenisstraf	abs.	%
een korte onv.gev.str. tot 6 mnd.	45	53.7
meerdere onv.gev.str. tot 6 mnd.	15	17.8
een onv.gev.str. » 8 mnd	11	13.0
zowel gev.str. tot 8 mnd. als » 6 mnd.	13	15.5
Totaal	84	100.0

Uit tabel 5 blijkt dat 70% van de betrokkenen veroordeeld is tot één of meer onvoorwaardelijke gevangenisstraffen tot 6 maanden. Wanneer er een onderscheid gemaakt wordt in de duur van de onvoorwaardelijke gevangenisstraffen tot 6 maanden, blijkt dat ruim éénvijfde van hen een straf opgelegd hebben gekregen tot 1 maand, ruim tweevijfde een straf tussen de 1 maand en 3 maanden en de overigen tussen de 3 en de 6 maanden onvoorwaardelijk.

Wanneer het uitbrengen van een voorlichtingsrapport ten behoeve van de zitting in het buitenland vergeleken wordt met het justitieel verleden in Nederland, blijkt dat er geen verband tussen beide bestaat.

5 Samenvatting en conclusies

Op verzoek van een overleggroep bestaande uit medewerkers van de reclasering, Ministerie van Justitie en Ministerie van Buitenlandse Zaken heeft het Wetenschappelijk Onderzoek- en Documentatie Centrum een dossierstudie verricht om te achterhalen wat voor soort Nederlanders in de afgelopen twee jaar zijn gearresteerd/gedetineerd in het buitenland voor een narcoticadelict. De gegevens uit deze studie zouden mede worden gebruikt om, in het kader van een voorlichtingscampagne, Nederlanders erop te wijzen wat de consequenties kunnen zijn van het meenemen van narcotica van of naar het buitenland.

Wat betreft de persoonsgegevens is het volgende op te merken. Viervijfde van de onderzochte groep (n = 479) behoort tot het mannelijk geslacht, éénvijfde tot het vrouwelijke, 45% is ouder dan 30 jaar. Ruim één derde heeft zijn/haar domicilie in de vier grote steden van Nederland, waarbij Amsterdam als woonplaats er uit springt. Meer dan 10% is woonachtig in de provincies Limburg en Noord-Brabant. De helft van de onderzochte groep woont samen en 30% had een baan ten tijde van de arrestatie, hoofdzakelijk van middelbaar/laag tot zeer laag gekwalificeerd werk. Van degenen die niet in het arbeidsproces zijn opgenomen (36%) is ruim een kwart langer dan 2½ jaar zonder werk. De meesten hebben een sociale uitkering. Voor zover gegevens over de opleiding bekend zijn geworden, heeft ruim de helft van de onderzochte groep uitgebreid lager onderwijs gevolgd. 13% heeft hoger onderwijs genoten.

West-Duitsland en Spanje zijn absoluut gezien de landen waar de meeste Nederlanders werden gearresteerd voor een narcoticadelict. Driekwart van de gearresteerde Limburgers zijn in West-Duitsland gearresteerd.

Bijna 60% van de onderzochte groep had uitsluitend een hoeveelheid softdrugs in zijn/haar bezit; driekwart van hen had meer dan 1 kilo bij zich.

Een kwart had uitsluitend een hoeveelheid harddrugs bij zich, ruim de helft van hen meer dan 100 gram. 6.5% was in het bezit van beide soorten.

Spanje, Frankrijk, Engeland en Zweden waren de landen waar relatief gezien de meeste Nederlanders met meer dan 1 kilo softdrugs bij zich werden aangehouden.

Zweden, Engeland en Spanje waren de landen waar relatief gezien de meeste Nederlanders met meer dan 100 gram harddrugs in hun bezit werden gearresteerd.

Bij 60% van de onderzochte groep werd handel van drugs achterhaald als reden van verblijf in het buitenland. Het merendeel was met de auto het land binnengekomen.

Voor bijna een kwart was een voorlichtingsrapport opgemaakt ten behoeve van de zitting in het buitenland.

40% van de onderzochte groep was ten tijde van de materiaalverzameling (december 1983) nog niet voor de rechter in het buitenland verschenen.

Voor wat betreft de duur van de onvoorwaardelijke gevangenisstraffen was er in het buitenland sprake van een grote verscheidenheid. Uit het onderzoek bleek dat men relatief gezien in België en Afrika de meeste onvoorwaardelijke

gevangenisstraffen tot een jaar kreeg en dat men in Frankrijk en Zweden relatief gezien de hoogste onvoorwaardelijke gevangenisstraffen kreeg (meer dan 3 jaar).

7% van de onderzochte groep was al eens eerder voor een drugsdelict in het buitenland gearresteerd.

De helft van de onderzochte groep was in de 5 jaar vóór de onderzoeksperiode met de Nederlandse justitie in aanraking geweest. Bijna tweederde van hen werd ook veroordeeld, bijna de helft voor het plegen van één of meer vermogensdelicten.

Ruim de helft van degenen die veroordeeld waren, hadden één of meer onvoorwaardelijke gevangenisstraffen gekregen.

De in de inleiding verwoorde indruk van de overleggroep, dat de doelgroep in de loop der jaren zou zijn veranderd, wordt op grond van de resultaten van dit onderzoek bevestigd.

Nederlanders, die in het buitenland zijn gearresteerd/gedetineerd, zijn veelal ouder dan 25 jaar, werkloos en hebben niet altijd een laag gekwalificeerde opleiding. Zij hebben nogal grote hoeveelheden narcotica in hun bezit. Daar komt nog bij dat een belangrijk deel van hen eerder met de Nederlandse justitie in aanraking is geweest. De motieven van de betrokkenen om narcotica van of naar het buitenland mee te nemen zijn niet achterhaaid, maar op grond van het feit, dat voor een groot deel handel in narcotica als reden voor verblijf in het buitenland is vermeld en de grote hoeveelheden die men bij zich had, kan men toch niet anders concluderen dat het hier veelal om personen gaat die drugs meenemen ten behoeve van handel.

Aangezien er niets bekend is over de "pakkans" van Nederlanders die narcotica bij zich hebben in het buitenland, is het de vraag of personen die op deze wijze geld willen verdienen zich daarvan af laten brengen door een algemene voorlichtingscampagne die hen waarschuwt voor de hoge gevangenisstraffen en nare omstandigheden in het buitenland.

Bijlage 1

Samenstelling van de begeleidingscommissie:

E.J. Bosman.

Bode, Bosman en compagnons.

M.J.M. Brand-Koolen

Raadadviseur Strafrechtstoepassing, WODC.

F. Budde

Bureau Buitenland, Vereniging van Reclasseringsinstellingen.

A. de Niet

Bureau Buitenland, Vereniging van Reclasseringsinstellingen.

I.G. Mostert

Ministerie van Buitenlandse Zaken, bureau sociaal-economische zaken.

G. Platteeuw

Ministerie van Justitie, stafbureau Voorlichting.

J.P. Wever

Ministerie van Buitenlandse Zaken, hoofd van het bureau sociaal-economische zaken.

Bijlage 2

De verzameling van het materiaal heeft plaatsgevonden met behulp van onderstaande codelijst. Tevens zijn de absolute aantallen weergegeven (n = 479).

	Abs. aantallen
geslacht	man 380
	vrouw 99
leeftijd	ouder dan 50 jaar 12
	41 t/m 50 jaar 65
	31 t/m 40 jaar 138
	26 t/m 30 jaar 143
	21 t/m 25 jaar 88
	18 t/m 20 jaar 26
	jonger dan 18 jaar 3
	onbekend 4
land van arrestatie	West-Duitsland 129
	Beigië/Luxemburg 34
	Engeland 47
	Frankrijk 38
	Zweden 33
	Noorwegen 16
	Denemarken 18
	Zwitserland 11
	Oostenrijk —
	Spanje 78
	Portugai 1
	Italië 7
	Griekenland 1
	Turkije —
	Oost-Europa 1
	Algerije 14
	overig Afrika 22
	U.S.A. 3
	Canada —
	Zuid-Amerika 7
Thailand —	
overig Azië (incl. Israël) 12	
Australië 3	
Finland 4	
onbekend —	
heeft betrokkene werk?	ja 146
	nee 171
	onbekend 162

indien werk, wat voor werk	zeer hoog gekwalificeerd	4
	hoog	10
	middelbaar/hoog	22
	middelbaar/laag	44
	laag	53
	zeer laag gekwalificeerd	6
	onbekend	7
indien geen werk, hoe lang geen werk?	niet van toepassing	333
	minder dan een ½ jaar	14
	van ½ t/m 2½ jaar	39
	langer dan 2½ jaar	49
	onbekend	69
	niet van toepassing	308
Indien geen werk, wat voor uitkering	WW; WWV; Ziektewet	32
	Soc. Bijstand; RWW	58
	WAO; AAW	20
	geen uitkering	13
	onbekend	48
	niet van toepassing	308
maand van arrestatie	januari	33
	februari	45
	maart	47
	april	37
	mei	53
	juni	40
	juli	41
	augustus	34
	september	34
	oktober	50
	november	31
	december	32
woonplaats/provincie	onbekend	2
	Amsterdam	104
	Rotterdam	42
	Den Haag	21
	Utrecht	12
	Prov.: Groningen	18
	Friesland	6
	Drente	4
	Overijssel	11
	Gelderland	13
	Utrecht	20
	Noord-Holland	37
	Zuid-Holland	41
	Zeeland	8
	Noord-Brabant	56
	Limburg	52
	Zuiderzeepolders	2
	tijdelijk in buitenland	21
	onbekend	11
burgerlijke staat	woont bij ouders	54
	alleenstaand	123
	samenwonend	188
	onbekend	114

is er een voorlichtingsrapport uitgebracht?	ja	113
	nee	366
soort drugs	softdrugs	284
	harddrugs	112
	beide soorten	31
	onbekend	52
indien softdrugs, hoeveel?	minder dan 30 gram	5
	30 tot 100 gram	10
	100 gram tot 1 kilo	38
	1 tot 50 kilo	156
	meer dan 50 kilo	90
	onbekend	16
indien harddrugs, hoeveel?	niet van toepassing	164
	minder dan 1 gram	4
	1 tot 5 gram	16
	5 tot 15 gram	9
	15 tot 100 gram	25
	meer dan 100 gram	79
welke opleiding genoten?	onbekend	10
	niet van toepassing	336
	basisniveau	13
	uitgebreid lo	81
	middelbaar onderwijs	19
	hoger onderwijs	18
reden van verblijf in buitenland	nog bezig met opleiding	10
	onbekend	338
	vakantie	45
	zakenreis/studie/werk	32
	familiebezoek	11
vervoermiddel van binnenkomst (heenreis)	handel	134
	onbekend	257
	auto	164
	trein	12
	vliegtuig	50
	boot	34
vervoermiddel om het land te verlaten (terugreis)	anders	1
	onbekend	218
	auto	63
	vliegtuig	25
	boot	17
is er bij het vonnis sprake van een geldboete	onbekend	89
	niet van toepassing	285
	ja	81
	nee	205
	een borgsom	29
	niet van toepassing (incl. vrijspraak)	164

vonnis:		
onvoorwaardelijke gevangenisstraf	minder dan 3 mnd.	8
	3 tot 6 mnd.	21
	6 tot 12 mnd.	20
	1 tot 2 jaar	48
	2 tot 3 jaar	42
	3 tot 5 jaar	53
	5 tot 10 jaar	31
	meer dan 10 jaar	4
	vrijgesproken	13
	vrijgelaten	72
	uitgezet	2
	allen voorwaardelijk	34
	niet van toepassing	131
recidive in het buitenland?	ja	33
	nee	446
is er sprake van recidive in Nederland	ja	319
	nee	121
	onbekend	39
aantal zaken op het Algemene Documentatie formulier van 1 sept. '77 tot 1 sept. '83	1	98
	2	42
	3	34
	4	21
	5	12
	6	10
	7	7
	8	5
	9	5
	10 of meer	6
	niet van toepassing	239
aantal veroordelingen op het Algemene Documentatie formulier	1	84
	2	31
	3	20
	4	13
	5	3
	7	1
	niet van toepassing	327
aantal drugsdelicten op het Algemene Documentatie formulier	1	66
	2	16
	3	1
	4	3
	5	1
	7	1
	niet van toepassing	391

is er in Nederland een onvoorwaardelijke gevangenis- straf uitgesproken	ja	84
	nee	68
	niet van toepassing	327
aantal onv.w. gevangenisstraffen t/m een half jaar	1	49
	2	19
	3	5
	4	2
	9	404
aantal onv.w. gevangenisstraffen langer dan ½ jr.	1	22
	2	2
	niet van toepassing	455